

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrto leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrto leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrto leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrto leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrto leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

**Zarad denašnjega praznika
izide prihodnji list v petek.**

Državoppravna premišljevanja. *)

„Imperio imperium, regnis regnum.“

II.

Ko bi naš ustav takov zakon sploh poznal, kakov ima Švicarska v svojem „referendum-u“ (ponovljenem glasovanju), takemu bi se „volilna reforma“ najpriležneje morala podvreči. Ker tega nij in ker tudi to pravo državnega zbora avstrijskega nij nedvojbeno: deželam, odnosno deželskim zastopom vsiljevati nove naredbe, jemati jim stare pravice itd., zato se pri nas vsako javno vprašanje z državo-pravnega na političko polje prenaša, ter postane predmetom in kaljo pravdodrednih preprirov, v katerih nadvlada — začasno — ono načelo, kateremu se vlada nagiblje. Imenitno, glavno in načelno vprašanje o končnej osnovi naše ustavnosti: centralizem — li ali federalizem? ostaja vedno nerešeno, ker je vladam na roko dano, po pritisku nekaterih odločnih faktorjev (n. pr. velikega posestva) svojo voljo izpolniti in javne oblasti svoj smer dati.

Gotovo to nijso stalne razmere, sposobne, državi mir, razvoj in svobodo podeliti, kjer je vse od mogočnih vladnih naklepov odvisno; v takih državah se tudi ne more javno pravo, javna značajnost

*) Ker se ta premišljevanja morebiti v marsičem od programa tega lista razločujejo, zato jemlje pisatelj njih moralčno odgovornost na-se. Pis.

prava državljanska krepost vzgajati, ako se o pravnej prevagi te ali one sisteme vedno dvoji. V Avstriji še do zdaj trdne podlage javnemu pravu manka; tudi manka trdnega osvedočenja, da je ta ali ona osnova brez vsega suma pravična, da je dalj kakor od dnes do jutra. A takovo more jej samó pravično, nepristransko zastopstvo avstrijskih narodov, in vseh pravičnih in dostojnih nje interesov dati. Državopravni prepri mora se s političkega, egoističnega polja na pravno, vsestransko pravično podlago presaditi. In k temu pomagati je v prvi vrsti naloga časopistva.

Da so direktne (neposredne) volitve v principu ne samo boljše nego indirektne (posredne), temveč tudi edino dobre, o tem nij dvojiti. Naj se pomisli, kakovim potem se zdaj naša poslanstva izbirajo: nekateri izvoljenci izmed narodov edini odločajo deželske, državne in delegacijske poslanca!

Velika večina ljudstva se volitev nima niti udeleževati pravico! Kakov je to izraz občnega mnenja? To je oligarhija v besede najslabšem pomenu. Nij čudo, ako se parlamentarizem prostega ljudstva ne prime, ako jih ima primeroma tako malo političko predpravo (privilegij!) Predmet je tako zanimiv, da bi nas pri natenjšem obdelovanju od našega namena oddaljil. Vzemimo pa izvoljenega poslanca! Kako bi on mogel z gorečnostjo poslanstvo opravljati, ako je na pritrjenje tako malo volilcev navezan. Po pravici se on ne more na tisoče volilcev sklicovati, nego na svoje krdelce „volilnih mož“;

in ker je i to po navadi na večino in manjšino razklano, ne mogel bi se tedaj niti na vseh volilnih mož mnenje sklicovati. Iz takih poslancev ne postajajo junački zagovorniki narodov; manjka jim moralčne zaslonbe, kakovo daje množina in očito zaupanje.

Da me nikdo krivo ne razumeje: jaz nisem zagovornik zaključene nedavno „volilne reforme“, nego zagovornik principov direktnih volitev. A direktnost volitev sama je še premala; *) treba šče, da se vsi nasledki tega načela izpolnijo. Kajti je znano, da najlepša načela, da najresničnejši principi nič ne veljajo, ako se v dejanji ne izvršijo do zadnje mogoče konsekvence. Primerov ne manjka, kakó se s principi včasih samo duhovi mamijo; vzemimo naš artik. XIX osn. zakonov o ravnopravnosti vseh jezikov, vzemimo zakon o „svobodnem“ tisku itd. Od tega, kako se lepi principi izvršujejo in v prakso presajajo, nij menj odvisno kakor od principov samih. Včasih se celó ta paradokson pripeti, da se kakovemu na sebi resničnemu principu samo zaradi krive ali nepopolne izvršitve ustavlja, kakor da je princip sam krivičen ali škodljiv. Tako se ima tudi sedanjí upor proti volitveni reformi razumevati.

J. P.

*) Sicer pa tudi po volilni reformi nijso vse volitve direktne; samo veliko posestvo in mestne skupine imajo predpravo, da smejo direktno voliti v državni zbor. Največje število volivcev pa, in to so kmetski volivci tudi po volilni reformi ne volijo direktno, ampak nedirektno, kakor dosedaj, po volilnih možeh. Ur.

Listek.

Prvi poljub.

Izvirno-slovenska novela.

(Spisal J. Skalec.)

I.

N. je malo mestice na Slovenskem. Na glavnem trgu, ki ga čedne, po eno nadstropje visoke hiše obdajajo, ima dvocevni vodnjak in staro zakajeno mestno hišo. Na mestni hiši je ura v stolpu, katera pa nikoli nij prav pri zdravi pameti. Sicer v mestici ne najdeš ničesar imenitnega, razen dveh cerkv in desetkrat toliko krčem, večidel slabih.

Skozi to mesto šumlja dolgočasno pod kamenitim mostom plitev potočič; za mestom pa se vzdigujejo okrogli griči, — na podnožji zasajeni s košatim sadnim drevjem, na strminah kinčani z zelenimi prijaznimi vinogradi.

V tem neslavnem, od zgodovine precej pozabljenem mestici, katero so osrečili tudi c. kr. uradniki sodnije in davkarije, en odvetnik in en notar, bival je pred nekoliko leti že šest mesecev mlad doktor, imenujemo

ga Ljuboslav, da se pripravlja na odvetniški izpit in vrši svojo juridično prakso v pisarni tamošnjega odvetnika.

Ljuboslav je bil bolj tih in miren človek. Najrajši je sam za se živel, malo menil se za hrupne družbe. Minola ga je že prva mladost, v kateri je prebil več grenkosti, nego užival radosti. Vendar si je ohranil nekako mladeniško čutje, nekako poetiške mišljenje, ki mu ga vsi suhoparni paragrafi nijso mogli zadušiti. Živel je v N. prav enolično; vestno in redno opravljal, kar je našel dela v uradu svojega šefa, v prostih urah pa si je v glavo ubijal postavbe, da se dobro podkuje za odvetniški izpit in čez leto in dan že sam za pisalno mizo, vsaj kot svoj šef sedi.

Samo eno veselje je imel naš Ljuboslav. To so bile njegove citre. Kadar so mu presedale vse učene knjige, kadar je bil sit kazenskega zakonika in civilnega postopnika, vzel je citre iz kartona in že po prvih akordih mu je izginila nevolja, in bralo se mu je na srečnem obrazu, da se je njegov duh utopil v lepšo deželo mlade fantazije.

A znal je res mojstersko strune ubirati.

Nehoté so se ozirali mimogredoči na njegovo okno. Marsikatera ljubezni potrebna gospodičina je pol zamaknena poslušala sladke glasove in kadar je „Mila lunica“ ali „Luna sije“ žalujoče se razlegala, morda je na tihem zdihnila ta in ona lepa sosedka: oh, da bi meni veljala! Samo njegov hišni gošpodar, mladi usnjar Pestač, preklinjal je citre in vse to brenkanje, posebno kadar ga je včasih še pozno po noči motilo v spanji.

Ljuboslav vsega tega, niti zdihovanja krasotic, niti preklinjenja Pestača še slutil nij in živel je mirno dalje med knjigami in citrami do nekega osodepolnega dne. —

II.

Minolo je poletje s svojo vročino po dolgih dnevih, svojim soparom po kratkih nočeh, prijetna jesenska sapica je ohlajala zrak, ko nekega dne Ljuboslav po svoji navadi proti večeru v sobi sedi, pravoslovne knjige pred soboj. Naenkrat pridrdra kočija skozi mesto in se vstavi pred najodličnejšo hišo mestica, katera je v zlatih črkah na črni tabli nosila napis: J. K. Grabec.

Stari gospod Grabec je bil trgovec in si

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. marca.

Naš **državni zbor** ima tudi svoje Laskerje, pa kakoršen je ta državni zbor, takšni so njegovi Laskerji. V seji 14. marca, ko je šlo za podpore železnicam v znesku 14 milijonov, vzdignil se je dr. Rechbauer in vprašal ministra, kako stoji s sekvestracijo Lvov-černoviške železnice. Tajni svetovalec dr. Giskra, bivši upravni odbornik te železnice, ki se dozda še nij opral od umazanosti, katere so se mu očitale, hotel se je te priložnosti poslužiti, da se maščuje nad trgovskim ministrom. Terjal je, naj se sestavi poseben odesk, kateri bi preiskaval pravico vlade, s katero sme vlada železnice sekvestrovati. Minister mu je nekako zbadljivo odgovarjal, da nij bilo mogoče, uspeh sekvestracije naznanjati, ker vlada še dozda nij mogla dobiti vseh potrebnih dokazov za ravnanje pri zidanju te železnice. Giskra in tovariši so menda že ob pravem času skrbeli, da so se vsa taka pisma odstranila. — Dunajska razstava bode požrla neizmerne svote. K prvim 6 milijonom gld. je državni zbor zdaj še 9 milj. privolil. Da poslanci sami pri tem nijso bili dobre volje, lahko je misliti. Kako se bodo opravičili pred svojimi volilci, ako brez vsake kontrole dadó 15 milijonov v roke predsedniku razstave g. Schwarz-a.

Poljski poslanci se neki tudi pri sejah delegacije ne bodo udeležili. To bi bil hud udarec za vlado, ki je še vedno računila, da ostanejo saj v delegacijah. „N. F. P.“ ima že sredstvo pri rokah, ako se to zgodi. Potem morajo, ker je državni zbor še zbran, trije rusinski poslanci Janovski in kmeta Vloddek in Blodar voliti sedem delegatov namesto izstopivših poljskih. Naša delegacija bode res prav zanimivo sestavljena; Češko-Moravsko samo po nemških poslancih zastopano, Tirolsko po poslancih nekaterih mest, Vorarlberško po nobenem, poljski narod po nobenem poslancu, mi Slovenci pa po ljubeznivem grofu Thurn-u, kateri je samega sebe izvolil. Za prikimanje je tudi on dosta dober.

Vnanje države.

Ruska vlada je pooblastila svojega poslanca v Carigradu, generala Ignatieva, da podpiše s turško vlado skleneno pogodbo, vsled katere morejo tudi tujci kupovati na Turškem ležeča posestva, kar do sedaj nij bilo dovoljeno. Novi turški vezir Essad paša bi bil oni dan kmalu moral zopet odstopiti, ker nij mogel sultanu pripraviti dovolj de-

narja za njegove zapravljive babure. Ako človek bere poročila, ki dobajajo dan na dan iz Turškega, skoraj ne bi verjel, da živimo v Evropi leta 1873 po Kristusovem rojstvu.

Francoski predsednik Thiers je 16. marca podpisal s poslancem pruske vlade v Parizu grofom Arnimom pogodbo zaradi odhoda Prusov iz Francoskega. Po tej pogodbi zapuste Prusi že 1. aprila vse francoske okraje z Belfortom vred, samo Verdun še obdrže do 1. septembra, ko bodeta izplačana posledna dva obroka pete milijarde. Tako se bo Francoska iznebila po dveh letih vendar enkrat teh ljudij, ki so jo slekli skoraj do nazega, a pomagali ji s tem nehote do svobodnih naprav. Pariški listi so sprejeli besede nemškega cesarja v prestolnem govoru, ki se nanašajo na odhod Prusov iz Francoskega, večji del precej ugodno, samo Edmund About, katerega so Prusi še pred malo časom v Strasburgu zaprli, piše v „XIX. Siecle“, da so Prusi le zaradi tega sklenili pogodbo, da preje dobe francoski denar. List „L'Assemblée Nationale“ je vlada zatrla, ker je v nekem članku silno zabavljaj Bismarku.

Vladni „Journal officiel“ prinaša postavo, po kateri stare tarife še ostanejo veljavne, dokler narodna skupščina ne odloči o novih trgovskih pogodbah.

Pruska vlada je zaprla dva meščana v Strasburgu, ker sta bila poslala svoje otroke v Pariz odgojevat. Kolikokrat so kričali Nemci zoper Ruse, ker nekda nijso pustili svojih ljudij ven, sedaj pa —.

Vsled Bismarkovega govora v **pruski** gosposki zbornici so konservativci hudo razkačeni. Bismark je namreč v svojem govoru dejal, da je konservativna stranka na Pruskem razpadla, in da je on vsled tega izstopil iz ministerstva. „Kreuz Zeitung“, organ konservativcev, prinaša vsled tega članek, v katerem pravi, da je vlada nalašč provocirala boj med cerkvijo in državo, da bi s tem razširila svojo oblast tudi čez verske zadeve.

Zbornica poslancev je v seji 15. t. m. v drugem branji sprejela postavo o cerkveni disciplinarni oblasti in o napravi višje sodnije za cerkvene zadeve z veliko večino, akoravno so poslanci središča Malinkrodt, Windhorst in Reichsperger govorili proti sprejetju. Zborovanje je bilo potem odloženo do 22. marca, da se v tem času dovrši posvetovanje o vseh onih postavah, ki so bile predložene, pa še nijso rešene.

Okrajna sodnija v Poznanji je zopet oprostila poljske liste, ki so prinesli okrožnico nadškofa Ledohovskega do katehetov na srednjih šolah, in so bili vsled tega od policije konfiscirani, akoravno je državni pravdnik

protestiral proti temu. Iz tega se vidi, da je tudi na Pruskem vendar še nekaj mož, ki ljubijo pravico kljub vladnemu teroriziranju.

Ministerska kriza na **Angleškem** še nij rešena. Disraeli se je baje odpovedal, ker si ne upa sestaviti ministerstva, dokler imajo liberalci večino v parlamentu. Govori se, da bode sedaj to skušal grof Derby, ki je že v letih 1851 in 1858 bil predsednik ministerstva. Drugi pa celo pravijo, da ostane še Gladstone.

Italijani so 15. t. m. slovesno praznovali v Genovi obletnico smrti italijanskega domoljuba Mazzinija.

Dopisi.

Iz Ljubljane 17. marca [Izv. dop.]

V svojem odgovoru ljubljanskemu „Tagblattu“ nijste omenile baš najnesramnejših njegovih laži. „Tagblatt“ trdi, da ima na „rotovži“ slovenski jezik iste pravice, kakor nemški, da se s slovensko stranko slovenski, z nemško nemški uraduje. Laž! Uraduje se samo nemški, oddal sem že več slovenskih vlog magistratu, pa na vse sem dobil nemški odgovor. Pa kaj je tem ljudem mar za eno laž več ali manje, samo da se delajo pred svetom bele ko sneg, kakor da bi jim bilo uresničenje ravnopravnosti res najvišja naloga. — Kar pa zadeva defraudacijo, katera se je po „Tagbl.“ iz mestne kase prigodila pod narodnim mestnim odborom, je tudi to trdenje samo zvijača. G. G., na katerega meri „Tagbl.“ dopisun, iz mestne kase ni enega peneza nij ukral, tedaj tudi mestna kasa po njegovi nesrečni smrti nij najmanjše škode imela. Kaj pa za g. Gajdič-em? Kdo bode plačal defraudiranih 5000 gld.? Mar g. mestni župan in odborniki? Že zanaprej vemo, da se bodo povrnili iz po nas plačanih davkov. Tedaj, gospodje! nikar se ne napihujte in raji skrivajte svojo gnjilobo in — lenobo pred svetom.

Iz dolnje Plivke 14. marca.

[Izv. dop.] Trnovski dopisnik je s svojimi dopisi sršenovo gnezdo zadel. Ljubljanski „Tagblatt“ od 8. t. m. je donesil iz tukajšne bližnje ilirske Bistrice nek dopis, s katerim boče napake in vnemarnosti ondotnega župana g. Jellouscheg-a zagovarjati, zmanjševati in

vedel pritržiti lepo premoženje. Pred letom pa je svojemu sinu izročil hišo in trgovino; pridržal si je samo nekatere pravice v hiši in vinograd, ter zdaj prav brezskrbno živel ob prihranjenih kapitalih.

Pred hišo trgovca Grabca tedaj, ravno nasproti stanovanja Ljuboslavovega, ustavila se je kočija in ker je drdranje kočij bilo nekaj nenavadnega v tem tihem mestici, stopil je tudi Ljuboslav radoveden k oknu. Ko so se kočijske vratice odprle, prikazala se je čedna, drobna nožica na stopalu in iz kočije skoči mlada góspica, katera je naglo v hišo zginila. Samo za trenotek obrne med vrati ljubó z mornarskim klobučkom pokrito glavico, in v tem hipu zagleda Ljuboslav mičen krasen obraz, obsenčen s kodri ko-

stanjevih las. Ljuboslav stoji še več časa pri oknu, a krasotice nij več videti. Obrne se h knjigam, pa nad vsemi paragrafi nekako plešejo matrozni klobučki. Nejevoljno bacne od sebe knjigo, sname citre in brez volje mu izva-bijo prstje iz sladko-donečih strun sentimentalno: „Milo lunico“. —

A kakor Ljuboslav, tako je tudi njegov hišni gospodar, mladi Pestač, bil skočil k oknom, ko je pridrdrala kočija. Ko vidi, da se je postavila pred Grabcem, naglo hiti na hišni prag, ter se prijazno nasmeh-ljava in kar kot znanko preko ceste pozdravlja z voza stopajočo gospodičino. A ona ga menda nij zagledala, ker je hitela v hišo, ne da bi mu ozdravila.

Milica je bila edina hčer starega Grabca in se je denes domu pripeljala iz glavnega mesta, kamor jo je bil oče pred tremi leti poslal, da se izobrazi v nekem dobroglasnem inštitutu. Kakor se je očetu tožilo po edini hčerki, vendar je prenašal ločitev, ker je vedel, da je v njen prid. Tem bolj vesel je starec bil, ko se je Milica vrnila na njegov in svoj dom. A tudi Milici se je svetilo veselje z obraza, z oči, ko je zopet stopila v prostore, kjer je srečno preživela otročja leta.

Nič manj se nij veselil — Pestač, v mislih, da se mu bliža srečni trenotek, ko bode v svojo osamljeno spalnico pripeljal lepo Milico, svojo mlado ženico. Saj sta kot otroka že bila zaročena od svojih staršev in že

zdavnaj je imel moško besedo od gospoda Grabca samega.

Ljuboslav pak nij bil niti vesel, niti žalosten. Nekako čudno mu je pri srci, a sam ne ve kaj, niti zakaj. Prsti samo še mehanično po strunah igrajo, končno obmolknejo i ti glasovi, in Ljuboslav zapusti hišo.

Mračilo se je že. Na pragu stoji Pestač. Navadno se o tem času srečavata, ter malo pogovárjata. Denes je mladi Pestač še posebno pripravljen zgovoren biti.

— Dober večer, gospod Ljuboslav! Kam tako naglo?

— V gostilnico, odgovori Ljuboslav; se-li morebiti tam vidiva?

— Mogoče pozneje. Zdaj moram h gospodu Grabcu. Saj ste menda slišali kočijo; pripeljala se je njegova hči, gospodičina Milica in spodobi se, da jo pozdravim, reče Pestač, na pol zatisne levo oko in se nekako zvito-šegavo nasmehne.

Ljuboslav je dovolj slišal; poslovi se s kratkim pozdravom od Pestača, kateremu se je poznalo, da bi govor rad nadaljeval, ter gre svoj pot. (Dalje prih.)

omiti. Koliko istine ovi dopis obsega, čemo s pričajočim obelodaniti. Da je bil Trnovski dopis v tej zadevi popolnem resničen, pritrjuje bistriški „Tagblatt“-ar v svoji objavi sam, ker priznava, da g. Jelouscheg od svojega šestletnega župovanja še do dansi računa položil nij, da so pota izredno slaba, da Bistrica še sedaj svoje nočne svečave nema, da je železniškim podvzetnikom na srenjskih tleh samovlastno material prodajal, da srenja še sedaj svoje splošne hiše za dobrohotne namene, akoravno pravi, da je v ta namen že 300 gl. iz deželnega zaklada pridobljenih, nema, itd. — S tem dopisom je Tagblatt g. Jelouscheg-a namesto opral, še le bolj v zanemarjenji njegovih srenjskih dolžnostij osvetil in objavil. Ravno v tem dopisu Tagblatt-ovom nahaja se pa tudi več prav nemarnih in preočitnih neresnic, katere čemo nekoliko na rešeto djati in jih vsestransko ogledati, da svet od vsega tega pravi razum dobi. Debelo je zlagano, da g. Jelouscheg svojo službo kot župan le kot „ein Ehrenamt“ opravlja. Zakaj mu pa srenja mora za njegovo župansko poslovanje na leto celih šest sto goldinarjev, (in to v tem-le razmerji: On kot župan dobi na leto 300 gl., njegov pisar ali tajnik 100 gl. in srenjski sluga, koji svojo svoto še naj bolj zasluži 200 gl.) plačevati? Ali nij to veliko breme za srenjo, h koji razen domače vasi (Bistricе) se svojimi 90 biš. štev. nobena druga vas ne pripada? Tako mala srenja gotovo županstvu toliko posla ne dela, da bi pri njenej upravi trije drago plačani ljudje biti morali! Res, gospodje, to pa vendar-le nij lepo od vas, da za tako mal trud srenjskega opravištva, kakor ga imate vi, vse številke cele srenje počez računjeno ena k drugi nad šest gold. edino v ta namen na leto za vas plačevati morajo! Ali nij to res lep „Ehrenamt“, koji vam vaše žepe skoraj breztrudno polni?

Oglejmo sedaj našo bližno Bistrico in njene vrle prebivalce nekoliko še v narodnem obziru. „Tagblatt“-ov dopisnik jo je res s svojimi nepremišljenimi frazami v nemško mavho spraviti se prizadeval, ali to se mu ne bode obneslo. V celej Bistrici nahajaš res kakih pet renegatov in odpadnikov, katerim organ, prorok in katekizem je ljubljanski „Tagblatt“, — a več ko pet jih nij! Pa za nameček naj jim bode tudi njih župan, g. Jelouscheg, čegar značaj je prav podoben petelinu na strehi, koji se vedno, kakor veter potegne, kmalu v eno — kmalu v drugo stran, ravno kamor mu bolje kaže, zasučē. V pojasnilo to-le: Če mu od narodnjakov dobiček kaže, je narodnjak; ako od nemškutarjev kaj dohodkov pričakovati more, z njimi potegne, in če mu italianissimi svoje bezzi kažejo, pobriše jo v njih tabor. Daje on res mož nepremakljivega značaja, naj omenimo še en izgled. Društvo „Ilirskega sokola“ ga je pri svojej ustanovi volilo za starosta. Ker pa od tega nikakoršnega gmotnega zneska upno pričakovati imel nij, kaj stori? Kmalu po izvolitvi on ta svoj „Ehrenamt“ z svojo sokolsko obleko vred nekemu družemu za prav malovredni denarni znesek proda! In takovi ljudje so dandenes še župani? —

Preglejmo sedaj še nekoliko časopisje, kojega tukajšni bližni Bistričani in Trnovci čitajo. Ljubljanski „Tagblatt“, sin sedanjega konstitucionalnega društva kranjskih nemčurjev in odpadnikov, pribežališe narodnih

izdajic, organ nemčurskih laži, surovosti in psovka, zavetje vladnih kruhoborcev ima v Bistrici menda celo tri abonente, iz kojih tudi njegov bistriški dopisun svojo inteligenco v polnej meri zajema. Razen tega dolazi v Bistrico tudi še nekoliko družih nemških časopisov raznih imen in različnega zapopadka, kar je pa v zabavo ondodnih nemških podvzetnikov železniških odmerjeno in le malokdo drug se zanje kaj briga. Naj pride na vrsto sedaj še narodno domače časopisje. „Slov. Narod“, dohaja samo v Bistrico in Trnovo v sedmih eksemplarih (kar je v primeri z drugimi kraji vendar še malo, Ur.) koji se pa tudi po družih vaseh razposojujejo in čitajo. Nadalje berejo se ondi še ti-le časopisi: „Novice“, „Besednik“, „Zora“, „Vestnik“, „Danica“, „Brenclj“, „Slovenski Učitelj“, „Vrtec“, „Slavjan“, in „Sloga“, in tudi ti poslednji vsak v več iztisih. Potem takem čitajo vrli Bistričani in Trnovci v vsem dvanajst različnih slovenskih časopisov? Ali ni ravno to dokaz, da ste vasi Bistrica in Trnovo na pravih domačih in narodnih tleh? Potem takem ravno tisti bat, s kojim si lažnjivi Tagblattov dopisnik pred kratkim po bistriških in trnovskih narodnjakih, katere si na dva reduciraj, udrihal, zdaj tebe samega in par tvojih privržencev ostro zadeva. Pa, nemčurji in odpadniki imate povsod to prelepo navado bratovske ljubezni, da kar v vaš tabor spada, tisoč- in še večkrat povečujete, ogromno narodno večino pa, kolikor morete, v pomanjšanej meri očitno proklamujete. Vse hvale vredna nepristranost! Zapomnite si pa od sedaj za naprej, ker imate tako malo možganov za preudarek in resnico dobro, da na ta način le sami sebe javno grdite, ali narodni večini bližnih Bistričanov in Trnovcev pa le k pravemu razvitku, pravej zavesti in dobremu imenu v vseh poštenih pomorete.

Zdaj pa še nekaj v tolažbo županom in bistriškim nemčurjem. Odkrito vam povemo, da nobeden tistih ne z Bistricе in tudi v Trnovem ne, koje natolcuje, nij vaših čudnih značajev na dan spravil. Torej bodite potolaženi!

Domače stvari.

— (Iz „kraimerischer Lehrerverein-a.“) To nemčursko društvo nekaterih ljublj. učiteljev nikakor neče priobčiti niti svojih pravil niti svojih pravih udov. Sramuje se menda pokazati ženijalna (?) pravila, ki so menda „unicum“ med pravili učiteljskih društev. Še manj ga je volja prave ude svetu naznanjati, katerih šteje šembrano malo, pa so sami reveži na duhu in kruhoborci. Da jih bodo drugi slovenski učitelji poznali, naj jih mi namesto „L. Schulzeitunge“ priobčimo. Razun nemškutarskih ljubljanskih učiteljev so sledeči učitelji iz dežele pristopili: Gogala iz Begenj na Gorenjskem, Vranič iz Preserja, Kernec iz Črnuč, Sadar iz Loke, Jeršinovec iz Črnomlja, Ludvik iz Zagorja, in Cebin iz Kranja. To je vsa glorijska tega društva!

— (G. Franjo Rapoc), je imenovan za c. k. notarja v Trziči na Kranjskem, prisegel je kot notar pri c. k. deželni sodnji v Ljubljani.

— (Dr. Adalbert Bohata) je imenovan za rednega uda deželnega zdravstvenega sveta za Primorsko.

— (Iz Idrije) se nam piše: Čitalnica naša dobro napreduje. Ima svojo lastno godbo, za katero si je zdaj napravila plehastih inštrumentov za 150 gld. V šolskih zadevah pa ne moremo nič naprej. Leta in leta se že govori o zidanji šolskega poslopja, pa še zdaj nič gotovega nij. Menda bo moralo samo iz zemlje izrasti.

— (Za Ljutomerski okrajni zastop) bodo v kratkem volitve. Veliko posestvo voli 10 zastopnikov, trga (Ljutomer, Vržeje) 11 zastopnikov, kmetско posestvo 10 zastopnikov, in veliki obrtniki (1) voli 1 zastopnika. Narodnjaki se nadjajo zmage.

— (Kočijaš), o katerem smo poročali, da sta ga hudo ranila begunca M. in L., baje nij tako nevarno ranjen, kakor se je iz početka mislilo in se bode ozdravil.

Razne vesti.

* (Poprečena cena mesa in kruha) meseca januarja je bila: govedina v Ljubljani funt po 24 kr., na Dunaji 39, v Pragi 35, Brnu 34, Opavi 30, v Gradci 30, v Solnogradu 34, v Črnovicah 22 kr.; teletina na Dunaji 41, v Pragi 38, v Brnu 34, Opavi 28, v Gradci 31, v Solnogradu 28, v Črnovicah 30 kr.; svinjsko meso v Ljubljani 29 kr., na Dunaji, mlado po 46, staro 42 kr.; v Pragi 30, v Brnu 32, v Opavi 24, v Gradci 30, v Solnogradu 40, v Črnovicah 27. Bel kruh na Dunaji funt po 13, v Pragi 10, v Brnu 8, v Opavi 9, v Gradci 9, v Črnovicah 8; črn kruh na Dunaji po 10, v Pragi 8, v Brnu 7, v Opavi 7, v Gradci 7, v Solnogradu 6, v Črnovicah 7 kr.

* (Francoska armada.) Vojaški letnik za 1873 zaznamuje 126 rednih polkov, 4 euavske polke, 3 polke alžirskih lovcev (Turcos), 1 polk tuje, skupaj 135 peš-polkov. Razen tega 30 bataljonov peš-lovcev, 3 bataljone lahkih afrikanških pešcev, 5 disciplinarnih kompanij. Dalje 12 oklepniških, 20 dragonških, 14 lovskih, 10 huzarskih polkov, 4 polke Chasseur-jev d' Afrique in 3 polke Spahis-ev. Topništvo, ki je 1870 imelo 22 polkov, 1 polk Pontonniers-ev in dva polka Train, šteje sedaj 30 polkov, 1 Pontonnier-polk in 2 Train-polka. Genijski polki so kako poprej 3; delavska kompanija je opuščena.

Tržno poročilo.

— Iz Pešte 16. marca. Vreme je ugodno za setve; dnevi so topli, vmes po malem dežuje, temperatura je + 10° do 12°. Upamo tedaj, da bo za žita dobra letina. Zato nij čuda, da začnejo žitne cene padati; pšenica je po gld. 7.50; za jesensko se že zdaj kupi sklenejo po gld. 5.67; rež je po gld. 4.30. Ovsa pomanjkuje in se plača po gld. 1.60, turšica po gld. 3.60. Moke je malo v zalogah. — Ovčje volne se je na Jozipov sejm 10.000 centov privražalo, od katere se je 6000 centov prodalo po 85 do 118 gld. cent. — Svinjska mast nema prave cene, ameriška je po gld. 31 do 31.50; špeh po gld. 29 do 31, pokajeni po gld. 34 do 35. — Deteljno seme rdeče se rado kupuje po gld. 28.50 do 30.50; lucernska je po gld. 32 do 35.

Opomenica.

Ekskutivne dražbe 22. marca: Kastelčevo pos., Kočmurjevo, 1539 gl., Ahčinovo, 1097 gld., 67 kr., Zdravjevo, 2491 gl. Janežičevo, 4570 gld. Godčovo, 782 gold. in Drobničevo, vse v Ljubljani. — Gantarjevo, 2950 gl., v Idriji. — Rantovo, 804 gld. in Trilerjevo, 735 gl., v Loki. — Tomažičevo, v Vipavi. — Naredovo, 730 gold., v Velikih Laščah. — Kolaričovo, 782 gl., v Kozjem.

Konkurzi: Pri ces. kr. vojnem mornarstvu sprejmeta se dva inženirja za strojne stavbe s 1000 gl. in denarjem za stanovanje, do 15. aprila. — Pri okrožni sodnji v Novem mestu služba oficijala s 600 gl., do 12. aprila. — Učiteljska služba pri sv. Vidu poleg Brda, 293 gl. 80 1/2 kr., do 30. marca.

Umrlj v Ljubljani

od 14. do 17. marca.

Ant. Demarmels, markér, 27. l., na jetiki; — Ant. Bastole, na davici; — Mat. Škerjanc, prebivavec, 71. l. na pešnji; — Teodora Ljubi, sestra kerš. ljub., 24. l.; — Jan. Matko, pos. delavec, 44. l., in Ana Glavič, šivilja, 25. l., oba na tuberkuloh; — Jože Novak, ubožec, 78. l. na oslabljenji; — Gospa Evelina pl. Gozzani, vdova c. kr. komis., 80. l., na srčnem mrtodu; — Marija Laschet, kondukt. soproga, 64. l. na org. srčni bolezni; — Val. Vastres, prebivavec, 73. l. na pešnji; — Ant. Branisu, dni-nar, 44. l. na mrtodu; — Val. Marinka, krznarski pom. 29. l., na sušici; — Oto Klobučar, žel. ur. otrok, 5 m., na pyemiji; — Jak. Jakopič, delavec 52. l., na pljučnih tuberkuloh; — Marija Kinkopf, prebi-vavka, 22. l., na vnetji trebušnice; — Jozefa Količ, delavska žena, 48. l., na Brytjični obisti.

Tužl.

17. marca.

Europa: Roblek iz Radoljce. — Steinlin iz Gradca.

Pri **Elefantu:** Globočnik iz Železnikov. — Nussbaum iz Ajdovskega. — Bar. Schweiger iz Go-renjskega. — Stalzer iz Kočevja. — Rath, Thurn-fart, Loeb iz Dunaja. — Schönwetter z gospo iz Litije.

Pri **Malič:** Gutmansthal iz Trsta. — Löf iz Dunaja. — mad. Carameli iz Trsta. — Jabornik iz Tržica. — Fried iz Brna. — Povnika iz Dunaja.

Dunajska borsa 18. marca.

(Izvirno poročilo.)

	71 gld.	15 kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	73	50
Enotni drž. dolg v srebru	104	50
1860 drž. posojilo	983	—
Akcije narodne banke	336	75
Kreditne akcije	109	20
London	8	69
Napol.	—	—
C. k. cekini	107	75
Srebro	—	—

NAZNANILO.

Prijateljem in znancem naznanjam, da sem se preselil iz Ljubljane v Trst k podružnici banke „Slovenije“, kamor naj se mi izvolijo za-naprej pisma pošiljati. Na zdar!

Vekoslav Raič,

(87) nadzornik banke „Slovenije“.

Razglas.

Vsled naredbe c. kr. deželne sodnije v Ljubljani dno. 14. marca 1873, broj 1439 se bode razno blago imovine gospoda **Anton Schrey-a**, nahajajoče se na Glinicah, kot: žito, moka in otrobi, skupaj v cenilni vrednosti 4438 gold., potem zaloga sena, slame in družih stvari, dalje vsa ži-vina kot: konji, voli, krave, svinje i. t. d.; zadnjič razno mlinsko orodje in druge reči po določenju edinega obroka za dražbo, namreč: (86—2)

v sredo 26. marca t. l.

in na neposredno potem sledečih dnevih od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne v hiši na Glinicah hišna šte. 6 po javni dražbi, če je treba, tudi pod cenilno vrednostjo onemu, kateri največ ponuja, na takojšnje plačilo v gotovem denarju prodalo.

V Ljubljani 17. marca 1873.

Dr. Jernej Zupanec,

c. k. notar kot sodnijski komisar.

Dr. Anton Prus,

bivši odvetnik na Dunaji

bode odprl svojo

odvetniško pisarno

1. aprila 1873

(88—1)

KONJICAH.

Menjavnica

„Wiener Commissions - Bank“,

Schottenring Nr. 18,

razpošilja

dobitne liste (Bezugs-Scheine)

na sledeče razpisane gručee sreček, in se morejo te sestave iz tega razloga najkoristnejšim prištevati, ker je vsakemu posestniku takšnega dobitnega lista mogoče, vse glavne in postranske dobitke sam zadeti in razen tega obresti 30 frankov v zlatu in 10. gld. v papirju uživati.

Gruča A. (16 ždrebanj na leto.)

Mesečni obroki à 10 gld. Po vložbi zadnjega obroka dobi vsak deležnik sledeče 4 srečke: 1 5perc. državno srečko po 100 gld. od 1. 1860. Glavni dobitek 300.000 gld., z odkupno premijo potegnene serije 400 gld. a. v.

1 3perc. c. turšk. državno srečko 400 frank. Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov gotovega zlata.

1 vojvod. Brunsviško srečko 20 tolarjev. Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsakega pridržka.

1 Insbruško (tirolsko) srečko. Glavni dobitek 30.000 gld.

Gruča B. (13 ždrebanj na leto.)

Mesečni obroki à 6 gld. Po vložbi zadnjega obroka dobi vsak deležnik sledeče srečke: 1 3perc. c. turšk. državno srečko 400 frank. Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov gotovega zlata.

1 vojvod. Brunsviško srečko 20 tolarjev. Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsakega pridržka.

Sachsen-Meiningenska srečka. Glavni dobitek 45.000 gl., 15.000 južnonemške veljave. Potem dobitne liste na peti del, 5perc. drž. srečke 1. 1860. Mesečni obroki à 6 gld.

Potem dobitne liste na cele državne srečke 1. 1864. Mesečni obroki à 10 gld.

Potem dobitne liste na pol državne srečke 1. 1864. Mesečni obroki à 4 gld.

Potem dobitne liste na pol ogerske srečke. Mesečni obroki à 3 gld.

Potem dobitne liste na Brunsviške srečke 20 tolarjev. Mesečni obroki à 2 gld.

Potem dobitne liste na Insbruške srečke. Mesečni obroki à 2 gld.

Razen tega prevzame borzna pisarnica in menjavnica „Wiener Commissions-Bank“ vse kakor koli imenovane bankine, menjicne in borzne opravila.

Potrjene menjice in priporočila se na vse velike mesta v Evropi in v Ameriki po najnižji ceni razpisujejo. — Naročila na tukajšnjem mestu in iz pokrajine se naglo, gotovo in natančno izvršujejo, in po borzni pisarnici nakupljene menjice in vrednosti se oziroma na vsakokratni položaj denarskega tržišča po najbolj dobropkupnih pogojih dajejo.

Opraviški prostori so vsak dan od 9. ure dopoldne do 6. ure zvečer brez pre-stanka odprti.

Vnanja naročila se natančno in tudi na povzetje izvršujejo. Zapisniki vzdigatev se po vsakem zdrebanji franko zastoj razpošiljajo. (80—3)

Izgubi

vsak svoj denar, kdor v tukajšnjih dunajskih prodajalnicah igrače ure kupuje, katere vsled svojih lažljivih oznanil, kot: Prvi dunajski urarski-bazar, Praterstrasse šte. 16, lažljiva fabrika ur, Opernring šte. 7 i. t. d. krivo in zavrženo blago jako slabe vrednosti za pravo angleško prodajajo. Torej se čutim primoran, na to premedeno sleparstvo čestito p. n. občinstvo opozoriti, da se blagovoli naravnost obračati na slovečo

t o v a r n i c a u r,

(lastno izdelstvo) od
Josef Hawelka

na DUNAJI, Leopoldstadt, Taborstrasse
Nr. 10, „zum Pfau“,

katere svoje dobro regulirane
od c. kr. urada za punciiranje poskušene ure po
sledečih neverjetnih

pa vendar resničnih cenah prodaja.

Samo 1 gld. 50 kr. ali 2 gld. prav pariška ura iz bronca z enoletnim poročtvom. — 8 gld. 50 kr. prav an-gleška cilindrista ura s prav talmi-zlatno verižico in petletnim izkazom poročtvom.

Samo 9 gld. prav angleška cilindrista ura s kristalnim steklom, sekundnikom, s fino verižico iz pravega talmi-zlata z medaljonom in garantilnim pismom vred. 12 gld. srebrna cilindrista ura s pravozlatim skakal-cem, močnim kristalnim steklom, z verižico, medaljo-nom iz talmi-zlata in garantilnim pismom vred.

Samo 15 ali 20 gld. prav angleška, srebrna siderna ura, s savoneto, dvojnimi plaščem, najfinše gravirana, z verižico iz pravega talmi-zlata in garantilnim pismom vred.

Samo 13 gld. prav angleški srebrni in v ognji pozlačen kronometer, ne ponarejen, z verižico, medaljonom iz talmi-zlata, z usnjatim vtikom in garantilnim pismom. 14 gld. ravno ista znamenito finiša z orientalnimi kazipotem.

Samo 14 ali 17 gld. prav angleški Prince of Wales remontoar v najmočnejšem obsegu, z kristalnim stek-lom, s kolesjem iz nikeljna iz pravega talmi-zlata; te ure imajo mimo družih to prednosti, da se brez ključa navijajo; k tem uram dobi vsaki verižico iz talmi-zlata z medaljonom in garantilnim pismom vred zastoj.

Samo 12 gld. prav angleška ura iz dobrega talmi-zlata, cilind. nove fasone, z dvojnimi kristalnim steklom, kde se tudi zaprti kolesje vidi, z verižico iz talmi-zlata, z medaljonom in garantilnim pismom vred.

Samo 13 gld. ura v talmi-zlatu, z dvojnimi plaščem, savo-neto, skakalcem, kristalnim stekli in kolesjem iz nikla, s fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljo-nom, usnjatim vtikom in garantilnim pismom vred.

Samo 14 ali 15 gld. posebnost najfinših prav angleških cilindristih ur s plošnatim kristalnim steklom, se-kundnikom, po želji, s belim ali barvanim kazalom. Zaradi gotove konstrukcije se garantira, da ura v enem mesecu ne sme za 2 minuti naprej iti niti za-ostati, s fino verižico in medaljonom vred.

Samo 14 ali 17 gld. prav fina ura za gospo, prav srebrna in prav pozlačena z verižico krog vrata iz pravega talmi-zlata in garantilnim pismom vred.

Samo 18 gld. prav angleški, najfinše v ognji pozlačen kro-nometer s dvojnimi plaščem najfinše emailiran, z fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom in ga-rantilnim listom vred.

Samo 18 ali 20 gld. najfinša srebrna prav angleška siderna ura, s 16 rubini, z najfinšo verižico iz talmi-zlata, medaljonom, z usnjatim vtikom in garantilnim pis-mom vred.

Samo 20 gld. srebrna remontoarna ura, se brez ključa na-vijajo, z verižico iz talmi-zlata in medaljonom vred. 23, 25, 27 gld. zlata ura za gospe z verižico, meda-

ljonom in garantilnim pismom. Potem 45 do 65 gld. z brilantnimi kamenčki.

Samo 6 gold. krasna pariška ura iz bronca, z bilom pod steklom, kinč za vsako sobo. 1 gld. 60 i. gld. 80 ali 2 gld. najfinše ura iz Černolesa, porcelana, emaili-rane, čitine in za na steno, za kojih tek je 3 cele leta poročtvom. Vse moje ure so prve bise in se ne smejo s ponarejenimi zamenjati.

Verižice iz talmi-zlata kratke 1 gl., 1.20, 1.50, 1.80, 2, 3, 4, 5, 7, krog vrata dolge

gl. 1.50, 2, 2.40, 3, 4, 5, 6, 8.

Srebrne verižice gl. 3, 3.50, 4, 5, 6 do 12.

Pariški budivci z uro 6 gl.

Pariški popotni budivci z uro, ki pri izbudenju luč prižgejo, 9 in 12 gl.

Patentno-varni budivci s strelno pripravo, ki ob enem tudi luč prižgejo, 14 in 16 gl.

Pariški budivci, v elegantnem zaporu iz bronca, najfi-nše izdelani, 12, 14 in 16 gl.

Krasne pariške ure iz bronca s bilom pod steklom 6 in 8 gld. najfinše izgotovljene 10 gld., kinč za vsako sobo.

Salonske ure z okvirom prav dobro pozlačenimi okviri, bijo ure in polure, za elegantne salone, tudi za odaro-vanje zelo priprave, z najlepšim lišpom, po čudovito nizki ceni od 8, 10, do 14 gl. to najfinše.

Krasne muzikalije, melodijoni z nebeskimi gla-sovi in mandoliji itd. Tremolo igrajo te najnovejše kompozicije od Strauss-a, Offenbach-a, Rossini-ja, Meyer-beer-ja in dr. 1 kos muzikalije z 2 napevi 17 gl., s 4 napevi 7 gl. 80 kr., z 6 napevi 18 gl.

Na predpošiljatev zneska ali poštno povzetje se vsako naro-čilo v 24 urah natančno izvrši. Neregulirane ure so za 2 gl. ceneje.

Zapisniki cen zastoj.

Urarji in prodajalci ur nahajajo veliko zalogo od 4000 do 5000 ur po čudo-vito nizkih cenah.

Le skoz večletno bivanje na Angleškem in v Švici, po-tem skoz veliko prodajo, sem vstanu, ure po nizkih cenah prodajati. — Za ure, kupljene pri meni, garantiram 5 let. V slučaju, ko bi se v teh 5 letih peró zlomilo ali se kaj drugega pripetilo, se zavežem, to zastoj popraviti.

Podružnice: Leopoldstadt, grosse Pfarrgasse
Nr. 6.

Florisdorf, Hauptstrasse Nr. 53.

(55—4)

Svarilo.

Sleparstvo z urami je v zadnjem času takši vrhunec do-seglo, da si prodajalci igrač kot urarji in fabrikanti ur naslov dajejo, in da bi p. n. občinstvo vsakako prevarili, svoje na-slove vedno spreminjajo, kot: pred „Erster Wiener Uhren-Bazar“, zdaj „Uhrenfabrik, Praterstrasse Nr. 16“, pred „Erstes Wiener Uhren-Etablissement“, zdaj „Uhrmacher, verlängerte Kärntnerstrasse Nr. 51, Palais Todesco“, potem „Uhrenfabrik, Opernring 7“, in da bi se sleparstvo na najvišji vrhunec do-gnjalo, pustijo na silno nesramen način svarila, kateri bi ravno njihovo kupčijo zadevati imeli, na prodajalnice igrač in njihovih prejšnjih naslovov, razglašati. Čestitni p. n. stanovalcem v pokrajini, kateri se o resnici skoz osobno obiskovanje ne mo-rejo prepričati, nji treba drugo, nego da se s listnico na ka-terege svojih znancev obrnejo, da se bode potem pokazalo, da je to od mene tukaj navedeno čista resnica, ker se tam, mesto ur, ustrojev in urarjev — cevi za pipe, gobe, palice, lile, tobanične in takšne reči nahajajo. Posebno ozira vredna je naj večje sleparstvo goječa prodajalnica igrač „am Opern-ring Nr. 7“, katere vse zavrženo blago od fabrik po brezceni nakupuje, te in vse nališpane ure kot nove prav angleške prodaja.

Vsi ti ljudje niso ne urarji niti strokovnjaki in nima-jo o kakovosti ur nikakšnega pojma, ter vsled tega najmanjšega poročstva dati ne morejo in napovedano poročstvo je samo sle-parstvo. Opominjan od mnogih mojih kupčevalcev, kateri so tak nesrečni bili, da so se na ta način oslepariti dali, svarim vsakternika pred nakupovanjem takšnega neslužljivega zavrže-nega blaga v zgorej omenjenih prodajalnicah.